

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inserate** se plačuje 1 krona temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Kam naj dam svojega sina?

S tem vprašanjem se bavi ta mesec na tisoče slovenskih očetov. Želimo, da bi se prav resno pečali z njim, kajti od prave rešitve tega, na videz tako preprostega vprašanja, je odvisna prihodnost otroka in ker je suma slovenskih otrok — slovenski naraščaj — je od dobre ali slabe rešitve tega vprašanja, koncem koncev odvisna bodočnost celega naroda. Zato je to vprašanje več nego privatna stvar vsakega posameznega vprašanja — to je naše najtežje in najvažnejše narodno vprašanje.

Človek je tak, kakoršna je bila njegova odgoja. Odgojo dobivamo, ali bi jo imeli dobivati vsaj v glavnih stvareh v rodbini. Pa tudi naše šole bi morale — odgajati in učiti, morale bi nam vstvarjati in vtrjati značaj in bistriti nam um. Kako vršita rodbina in šola to nalogo, o tem nam priča naša narodna politika, naša narodna kultura in naše narodno gospodarstvo. Uspehi, katere smo na teh poljih dosegli, so bili le majhni in se tudi relativno ne dajo primerjati z uspehi naših narodnih nasprotnikov. Uzrok temu tiči v naši odgoji in v naših šolah. V odgoji — ker Slovenci nismo ne dovolj pogumni, ne dovolj odločni, ne dovolj vstrajni, da bi se mogli spustiti v uspešno konkurenco z močnejšimi nasprotniki. V šoli — ker je odgojila naše sinove le za neproduktivne stanove — za duhovnike, nradnike, odvetnike, profesorje, itd., ker je odvracala našo misel proč od življenja, proč od zemlje v oblake, v sanjave daljave ter nas delala ne-sposobne za vsakdanje življenje, slepe za praktične potrebe in nezmožne spoznati svojega naroda položaj, važnost in nalogo v koncertu drugih narodov. Odtod vsi naši neuspehi povsod, naše nesigurno tipanje in omahovanje v politiki, naša neodločnost in malodušnost na gospodarskem polju, naša konfuznost v kulturnih vprašanjih.

Malo po malo začena se tudi v slovenskih glavah daniti, tudi mi smo se jeli zavedati, da živimo prav za prav vendarle na zemlji in da se moramo, ako hočemo obstati, postaviti z obema nogama na trda tla in se prav srčno in krepko poprijeti praktičnega dela. Počasi spoznavamo trdi mi, da je sama nčenost le v toliko dobra, v kolikor pospešuje praktično delo in nam pomaga vstvarjati nove vrednosti. Začeli smo upoštevati strokovno izobrazbo, pa vendar teolog in jurist še vedno prevladujeta v krdelu naših visokošolcev. Koncem letnega tečaja 1906 smo imeli na vseh univerzah 328 juristov, 188 filozofov in samo 68 tehnikov, 3 slušatelje na trgovski in 3 na eksportni akademiji. Koliko je bilo

teologov ne vemo natančno, pa cenimo jih vsaj na 150. — Med visokošolci je število kandidatov uradniškega in duhovskega stanu desetkrat višje nego število tehnikov in trgovskih akademikov! Kdo se bo torej čudil, da so naša politična in kulturna prizadevanja brez prave zveze s praktičnim življenjem? Kako bito bilo drugače mogoče, dokler vodijo oboje ljudje, vzgojeni v drugem duhu in v drugih nazorih, nego delajoče, nove vrednosti vstvarjajoče ljudstvo? Tu treba da krenemo na drugo pot. Skrajni čas je že, da se naši najbolj nadarjeni, najbolj delavni in najbolj energični mladeniči posvetijo praktičnim poklicom, trgovini, industriji, obrti, poljedelstvu ter prepuste neproduktivne poklice onim, ki se ne čutijo sposobne za svobodno delo in častno konkurenco z najboljšimi producenti sosednih nam narodov. Nas je malo, zato mora biti vsak na svojem mestu in vsak dober, da spodbije vsakega tujega konkurenta. Ko bode zemlja naša, naša obrt in trgovina — kdo nam bo kratil ravnopravnost v šoli in v uradu? Kdo si bo upal gledati nas z vrha dol? — In vse to je odvisno od vzgoje in šolanja naših otrok. Zato priporočamo slovenskim starišem, naj si dobro premislijo, kam dajo svoje sinove!

Svetovno-politični pregled.

— **Moravski deželni zbor** je razpuščen, nove volitve po novi volilni postavi se bodo vršile meseca novemb. Novi volilni red, ki bi naj za večno pomiril in sprijaznil Čeha in Nemce na Moravskem je bil sklenjen lansko leto ter stopi letos v prvič v veljavo. V novem deželnem zboru bodo imeli Čehi iz splošne kurije 73 iz veleposestva 10 in iz trgovskih in obrtnih zbornic pa 2 skupaj 85 poslancev, Nemci bodo imeli iz splošne kurije 46, iz veleposestva 20 in iz trgovskih in obrtnih zbornic 2 skupaj 68 poslancev. Da si pa zavarujejo svojo posest so sklenili, da treba za vsako premeno deželnega volilnega reda, za premeno volilnega reda vseh onih mest, ki so sedaj v nemških rokah, kakor tudi za premeno vsakega deželnega zakona, ki se v kakršnemkoli obziru tiče narodne posesti in jezikovnega vprašanja, kvalifikovane t. j. dvetretjinske večine. Da te Čehi nikdar ne dosežejo, to Nemci vedo in se vesele svoje zmage — vladni listi pa hvalijo njih zmernost in treznost v narodnih zahtevah!

Ruski dogodki.

Rusko.

Anarhistične stranke počenjajo še vedno vsakovrstna grozodejstva po vsej državi. Ti gospodje mečejo bombe,

kradejo in ropajo državne, poštne in tudi privatne blagajne, izdajajo proglase na kmetsko prebivalstvo, katero pozivljejo, naj nikar ne plačuje več davkov in naj ne daje rekrutov „nezakoniti“ vladi. Poziva vojake, naj se polaste vse državne moči in naj obrnejo puške na svoje poveljnike. Tudi delavce vabijo na splošen štrajk ter je šantajo naj potrgajo tračnice na železnicah ter onemogočijo ves promet. To imenujejo „revolucijo“ in boj za narodna prava.

V Moskvi se je osnovala „krščanska socijalna“ stranka, katera si bode prizadevala rešiti židovsko vprašanje v zionistiškem smislu, t. j. pripomoči židom, da izvedejo svoj ideal ter se vsi, kolikor jih je, presele v Palestino. To bi bilo za Ruse in Žide prava sreča.

— **Srbija.** Kralj Peter je na svojem potovanju imel v Negotinu govor, v katerem je dejal, da je dolžnost današnje generacije braniti neodvisnost države in naroda do zadnje kaplje krvi. Srbija bode pod njegovim vodstvom skrbela za to, da vzdrži red in mir na Balkanu, bode pa tudi vedno pripravljena z vso silo zavrniti one, kateri bi radi provzročili nemire, da bi potem v motnem lovilu in svoje posebne interese na našo škodo na Balkanu branili.

— **Bolgarsko.** Bolgarska vlada je odgovorila turški vladi, da njeno noto, v katerej ji očita, da ni storila vsega da zapreči izgrede proti Grkom, smatra kakor bi jej ne bila dostavljena. Pri tožbe ekumenskega patrijarha, v kateri zahteva v imenu božjih pravic, človeške pravičnosti in cerkvenih postav naj se varuje življenje in imetje Grkov na Bolgarskem, imenuje vlada naravnost lažnjive. Čudno je pač, da ta patrijarh ne vidi grozodejstev, katere počenjajo grške bande proti Bolgarom, da ne vidi, kako ti grški divjački more žene, otroke in starce, kako palijo cele bolgarske vasi po Macedoniji in to že leta in leta, ne da bi jim kdo branil. Sedaj, ko so jim Bolgari vrnili en majhen del zla, kriče in javkajo in vznemirjajo vse vlade in kličejo ves svet na pomoč proti barbarskim Bolgarom. Tudi njih pobožni patrijarh se je še le sedaj spomnil na božje in cerkvene postave in na človeško pravičnost — tako se časi spreminjajo. Morda se bodo tudi Grki po malem naučili spoštovati pravice drugih, to lekcijo si bodo zapomnili.

— **Klerikalizem v Italiji.** Toskanski škofje bodo imeli te dni v Florenci shod, na katerem se bodo posvetovali, kako naj bi se zaprečilo duhovstvu in vernikom, da se ne bi družili z Murri-jevo „narodno-dmokratično ligo“. Murri je sam duhovnik, a ker je demokrat, zato višji in najvišji cerkveni dostojanstveniki nastopajo ostro proti

njemu in njegovi stranki. Tudi papeževa enciklika je bila naperjena v prvi vrsti proti temu katoliškemu demokratu.

Dopisi.

Iz Mozirja. II. plan. raj „Sav. Sokola“ ki je bil preložen na 26. avgusta je v moralnem pa tudi v gmotnem oziru uspel prav sijajno. Od 4. do 6. je trajal koncert, katerega so šentpavelski godci in pevci proizvajali fino v splošno zadovoljnost zbranega občinstva, ki ga je bilo nad pričakovanje veliko. Došli so gostje iz daljnega Velenja, iz Šoštanja, — (prav mnogo) — iz Braslovč, Pake, Gornjegagrada, Nazarij ter slavna rečiška „Požarna bramba“, ki nam je vrnila naš poset. Tudi domačinov smo opazili veliko. Slavnosti so se udeležili tudi iz večine vsi tukajšnji letoviščarji — kojim je, — kakor je bilo opaziti, slovenska zabava ugajala. Med koncertom so se razprodajale srečke bogatega „Ribjega lova“. H koncu koncerta je dospela še konjiška godba g. Nepolitana, ki je pridno svirala do ranega jutra.

Na slavnostnem prostoru smo videli več lepih paviljonov, v kojih so nam ponujale čislane naše rodoljubke raznovrstnih stvari. Veliko duhtečih šopkov so nam spletile naše dične planinke, krepčali smo se s penečim ljetomerskim šampanjcem in šaljiva pošta je imela dosti opravka.

Po končanem srečolovnu so igrali burko „Brat Sokol“. — V obče se je igralo dobro, le nekaj nam ni ugajalo. Ker se je igralo pod milim nebom in vrhu tega občinstvo tudi ni bilo preveč mirno, bilo bi želeli, da bi igralci govorili veliko glasneje, ker je pač silno mučno, če poslušalec ne razume igralca. Sicer je pa bilo občinstvo zelo zadovoljno. Najbolj nam je ugajal stari domišljavi Kornuza. Kaj „zauber“ je bila Nanča, in divili smo se zaljubljeni Milki, kateri je prav dobro dvoril Janko; oba sta izzvala mnogo smeha v občinstvu. Hvala torej vrlim igralcem.

Najlepša točka na dnevnemu redu je pa bila telovadba naraščaja „Savinskega Sokola“. Ob vihnem ploskanju ter bobnečih „živio“ in „na zdar“ klicih so ti dečki pod vodstvom neumornega našega načelnika brata Kraigherja telovadili precizno, sigurno in spretno, da so se kar čudili zbrani gosti. Uprizorili so do deset lepih skupin, katere so si iz večine sami sestavili. Na tem se pač jasno vidi, da ima naša mladina v sebi sokolski čut, katerega jim je treba le razviti in še bolj utrditi, da iz teh mladičev vzgojimo uzorne „Sokole“ in verne sinove svojega naroda.

Po končanem sporedu je otvoril vrli naš starosta brat Pavec ples, ki je

trajal do dneva. Vse je bilo židane volje.

Hvala za to lepo uspelo slavnost gre v prvi vrst starosti bratu Pevcu, ki je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da utrdi naše društvo in vzbudi zanj ljubezen in zanimanje med domačini in sosedi. Dal nam je dober vzgled, posnemajmo ga v tem vsi, kolikor nas je — in ni se nam bati za bodočnost našega društva.

Iz Mozirja. Kakor smo že poročali, obhajala sta Josip in Marija Dolinar vulgo Vivad, posestnika v Lokah tik Mozirja zlato poroko. Izvanredna slavnost obhajala se je nad vse sijajno. Cerkveno slavnost je opravil č. g. župnik v Dramljah, iz osebnega prijateljstva do slavljenca. Gostije, ki je bila ob tej redki priliki, udeležili so se prijatelji sivega para od blizu in daleč. Med njimi sta bila tudi gosp. c. kr. okr. glavar in gosp. okr. tajnik s svojima rodbinama kakor tudi nekoliko letoviščarjev. Vse je bilo židane volje in bili smo vsi edini v želji, naj nam slavljenca ostaneta še dolgo srečna in vesela! Ob tej priliki naj še omenim, da je daroval gosp. župnik And. Podhostnik 10 K, rodbina Tušak 7 K in drugi gostje 5 K 20 vin., skupaj torej 22 K 20 vin. za „Savinskega Sokola“. Tudi preprosti kmetje so darovali nekaj v ta namen; čast jim. Profesor B. Stifter je poslal iz Rusije 5 K za našega „Sokola“. Živel darovalec.

Iz ptujskega okraja. Odkar sedi župan Ornig z drugimi meščani brez vsakega kmeta v okrajnem šolskem svetu za slovenske šole, širi se agitacija, da se naj vpelje nemški pončni jezik namesto maternega slovenskega jezika v vse ljudske šole. Navadno lazi slovenski agent po vaseh in nabira podpise. K zavednim staršem se ne upa. Obiskuje le nezavedne, najraje šnopsarje in pijance, katerim šola ni nič mar! Nikomur pa se ne pove in ne razloži, zakaj se podpisi pobirajo in komu na ljubo. Agenti pa se poslužujejo nasproti strankam dostikrat naravnost laži! Podpisi se tudi pridno ponarejajo, da se papir izpolni! Tem brezvestnim agentom bo treba na prste stopiti; kjer je prilika naj se kazensko preganjajo! Tudi nekateri občinski predstojniki podpirajo nemčurske nakane. Imena teh bomo objavili, ko bo zbran ves material! Slovenski možje! Ne bodite izdajalci! Ne koplajte sami sebi in svojim otrokom groba, v katerega vas hoče tujec in odpadnik zvrniti! Naš jezik v šole in v vse urade; s tujci in narodnimi nasprotniki proč! Na njih mesto pa same naše sinove! Za to se potegujmo! Slovenske časnike pa prosimo, da posvetijo tej važni stvari vso pozornost! To je zadeva celega naroda!

Spodnja Poljskava. Znano je vsakomur, da ni v bližini kraja, kateri bi bil v narodnem oziru tako zaspan kakor ravno Spodnja Poljskava, kar smo že večkrat povdarjali. Ni namreč človeka pri nas kateri bi imel neustrašeno rodoljubno srce in se poprijel prepotrebne narodne dela in nam sprožil misel ustanoviti bralno društvo, katero bi bilo pri nas zelo potrebno. Resnica je, da bi bil začetek težak. Ne smeli bi se strašiti ovir in težav, s katerimi bi se imeli v začetku boriti. Bralno sobo obljubil je že v ta namen neki posestnik na najlepšem prostoru brezplačno. Z drugimi podporami kakor knjige, časopise in denarjem bi nas gotovo bližnji in daljni slovenski rodoljubi podpirali. Samo začeti je treba. Bodite uverjeni, da kakor hitro se ustanovi pri nas bralno društvo, bodo naše razmere popolnoma drugačne. Dosedaj je bila naša mladina popolnoma prepuščena sama sebi. Bralno društvo bi pa bilo ono ognjišče, okolo

katerega bi se zbiralo mlado in staro, navdušujoč se za narodnost in nadaljno izobrazbo. S čitanjem dobrih knjig in časopisov se ublažuje mladini srce, znanje pridobljeno v ljudski šoli, se ohrani in razširjuje in tako je mogoče vzgojiti dober politično zrel, značajan naraščaj, od katerega bo imel ves narod koristi. Tudi za nas naj bi veljalo geslo: „Vedno in povsodi naprej in ne nazaj!“ — Da bode pa mogoče tim prej začeti, naj bi se priredila v ta namen ob ustanovitvi „Bralnega društva“ veselica, katere čisti dobiček naj bi bil namenjen društvu. Gotovo bi nam naši sosede „Slov Bistriški“ pevci priskočili na pomoč.

— **Ptuj,** dne 2. septembra 1906. Kako „Slovenec“ dr. Šušteršiča opravičuje radi substitucije dr. Avg. pl. Plachki-ja v Ptuj. Zadnji „Slovenec“ reagira na tozadevno vest „Domovine“, toda tako klaverno, da se mora vsakdo smejeti. „Slovenec“ pravi, da dr. Šušteršiča še ni niti v Ljubljani bilo, ko se je vročila tožba Ljudski posojilnici v Ljubljani. Dobro; ali vpraša se, ali ni dr. Šušteršič načelnik Ljudske posojilnice in ali ni njegova dolžnost, dajati splošna navodila za slučaj njegove odsotnosti. Nadalje se trdi, da je bil dr. Aug. pl. Plachki že v stvari informiran. Dobro; vprašati se mora, zakaj pa potem Ljudska posojilnica v Ljubljani ni dr. Aug. pl. Plachki-ju naročila, da mora v njenem imenu slovenski uradovati in poslovati?

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Splošno premiranje govedi** (bikov, krav, telic in telet) vršilo se je v soboto, dne 1. septembra t. l. v Celju na mestnem sejmišču. Prigrali so mnogo prav lepe živine, ter je bilo opaziti, posebno pri mlajši živini, prav dober vpliv mirodolske pasme, katera je bila vpeljana pred desetimi leti v naše kraje. Bile so razdeljene tele nagrade in sicer: od države 650 K, od dežele 400 K, od okrajnega zastopa celjskega 660 K, od občine 180 K, ter privatnih daril 120 K. Občinska darila so dale občine: Celje-Okolica in Petrovče po 50 K; Griže, Škofja vas in Št. Jur-Okolica po 20 K. Št. Pavel in Smartno po 10 K. Privatna darila smo dobili od: celjske slovenske posojilnice 50 K, celjske mestne posojilnice 50 K, vojniške slovenske posojilnice 20 K. Vrh tega se je razdelilo 450 K onim biko-rejcem, kojim so se pri spomladanskem licenciranju priznale nagrade; toraj se je skupno razdelilo 2440 K, med 82 gospodarjev in sicer: za telice 8, za mlado živino 13, za bike 24 in za krave 37 gospodarjem. Premiranja so se udeležili skoro izključno le slovenski posestniki, katerim so bile tudi podeljene omenjene nagrade. Sklenilo se je, da se bo držalo „splošno premiranje“ vsaka tri leta. Mi opozarjamo na to slovenske živinorejce ter je pozivamo, naj si prizadevajo se kolikor mogoče spopolniti v tej stroki tako, da ne bodo dobili samo vse premije doma v Celju — ampak tudi drugod, kamor koli pošljejo svojo živino na razstavo. Tako si pridobe dober glas in dobro ime med živinorejci in med trgovci — in to se bode poznalo tudi na cenah njih živine. Pogumno in vstrajno naprej!

— **V Celje** je prišlo letos skupaj 2181 letoviščarjev, med njimi je bilo razmerno mnogo Ogrov in Tržacanov. Prijetna temperatura in krasna okolica celjska je kakor nalašč za letovišče. Želeti bi bilo, da društvo za lepšanje mesta poskrbi, da postavi ob

Savinji in tudi drugod na sprehajališčih več klopi in mizic, na katerih bi se letoviščar odpočil, da bi dame lahko jemale tudi ročna dela seboj in bi za takimi mizicami delale in čitale, ako bi jih bila volja. V drugih krajih nudijo letovišča svojim gostom v tem obziru vse ugodnosti in menimo, da bi to bilo tudi v Celju mogoče.

— **Poročila** sta se dne 1. t. m. v Celju g. D. Gilčvert, veleposestnik in pisarniški ravnatelj v Gorici, in gdčna Anči Cizelj iz Celja.

— **Tako je prav!** Junaki, ki so še pred par dnevi slavili „Sedanfeier“ so pač kmalo spoznali svojo pravo notranjo vrednost, zato prirede v sredo 5. t. m. v „Hotel Stadt Wien“ Münchener Bierabend. To je edino pravo gospoda, to bolj pristaje vašim obrazom in vašim srčnim težnjam. Vrh vsega je tudi bolj odkritosrčno!

— **Više sodni svetnik Rottek** je umrl dne 2. t. m. v Gradcu. Pokojnik je služboval v Ptuj, na Kranjskem in kot sodni svetnik tudi v Celju.

— **Profesorske vesti.** Profesor na državni gimnaziji v Pazinu gospod Vladimir Nazor, je imenovan za glavnega učitelja na moškem učiteljišču v Kopru. — Gospod inženir Jaroslav Foerster na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani je potrjen za definitivnega in mu je dodeljen naslov profesorja. Profesor na gimnaziji v Kranju, g. Anton Jeršinovic, je dobil mesto na II. drž. gimnaziji v Ljubljani, suplent g. Ivan Masten na gimnaziji v Mariboru je imenovan za pravega učitelja na gimnaziji v Kranju, suplent g. Bogumil Remec na gimnaziju v Kranju pride kot provizorični učitelj na II. državno gimnazijo v Ljubljano, suplent g. dr. Ludvik Gauby, poskušni kandidat na realki v Gradcu, je imenovan za provizoričnega učitelja na realki v Ljubljani.

— **V Polžah pri Novicerkvi** je padla dne 30. avgusta posestnika Jurija Sameca triletna hčerka iz hodnika v mimo tekoči potok Hudinjo in se pri tem tako močno vdarila na sence ob kamen, da je bila pri priči mrtva.

— **Izdal se je.** V Mariboru je ukradel 54 letni dninar Jožef Nerač Čirčiču hlače in odšel z njimi po mestu. Ko je zagledal redarja, je hotel zbežati. Redar pa je uzmoviča zgrabil in oddal sodišču.

— **Umrl je** v Gradcu dne t. m. Fran Žohar, c. kr. fin. deželni dlagajnik.

— **Dr. Mihael Lederer**, emerit. odvetnik je umrl dne 31. avgusta v Konjicah.

— **Podravski visokošolci** bodo potovali od 7. do 12. kimovca t. l. ob jezikovni meji od Maribora do Koroške. Potovanje bode torej trajalo 6 dni. Vabimo vse tovariše visoko- in srednješolce, ki se zanimajo za naše obmejne razmere — in za te se naj zanima vsak zaveden izobražen Slovenec! —, da se udeleže tega pešizleta, ki bo gotovo zelo poučen! Zbiramo se v petek, dne 7. kimovca ob 7. uri zjutraj pred južnim kolodvorom v Mariboru. Eventuelna potrebna natančnejša pojasnila daje tovariš inr. Miloš Stibler, Fal nad Mariborom.

— **Slov. akad. ferijalno društvo „Bodočnost“** priredi dne 6. septembra svoj jourfix v Ormožu na vrtu gostilne „Pri solcu“ s sledečim sporedom: 1. Predavanje tov. Vrabl-a o šolskih razmerah na Koroškem; 2. tov. Lešničarja o pomenu dijaka v narodnem življenju. Sledi prosta zabava s petjem. Vabimo najvljudnejše vse tovariše in obitelji iz Ormoža.

— **Z Vidma** se je preselil ondotni kaplan g. M. Ašič kot kaplan na Ponikvo. Mladi g. duhovnik je zraven svoje duhovske službe skrbel neumorno za posojilnico in za narodno

petje v pevskem klubu, ki ga je vodil. — Na Vidmu je umrl spoštovani posestnik in krčmar Arnšek.

— **Iz gornje Savinjske doline.** Pri nas kroži prav čudna, skoro neverjetna govorica, da si je dalo vodstvo požarne brambe v Mozirju naročilo vstopnice za svojo slavnost ob blagoslovljenju društvene zastave dne 8. kimovca t. l. pri neki tvrdki v nemškem Lincu in da so te vstopnice pol slovenske, pol nemške. Vsako društvo na Slovenskem, katerega si bodi imena, se mora vjemati z načeli in bistvom slovenskega naroda. Ker naš narod nima dveh jezikov, temveč samo enega in sicer slovenskega, mora vsako društvo, ki je naše in ki ni proti nam, imeti pravila, povelje, tiskovine, znake, vsporede, vabila, vstopnice itd. vedno samo v slovenskem jeziku in jemati, kar potrebuje od slovenskih založnikov in izdelovalcev. — V Mozirju je samo eden pravi Nemec. Nemškarji niso Nemci. — Opravičevanje, da so se dale vstopnice zaradi letoviščarjev Nemcev tudi po nemško izdelati, ne drži; kajti ob zadnji sijajno uspeli Sokolski slavnosti so se rabile samo slovenske vstopnice in vendar so se je vdeležili tudi vsi letoviščarji Nemci. Sokoli so jih sprejeli z radostjo kot dobrodošle goste, ki zaslužijo naše spoštovanje, ter ne zahtevajo našega ponižanja. Nemci sami bi morali Sokole zaničevati, če bi bili ti jim na ljubo imeli tudi nemške vstopnice. Slovenec v dvojni obliki v slovenski in nemški se jim mora zdeti smešna spaka. Nemci ne izdajajo nikdar, tudi med nami ne dvojezičnih vabil in vstopnic. Po Savinjski dolini se širijo nevšečne govorice, da je požarna bramba v Mozirju našopirila svoje bodice proti sokolstvu, ker tudi ni prišla na sokolsko slavnost 26. julija. Bodimo možje po slavni preteklosti Mozirja!

— **Iz Št. Ruperta** pišejo: Gledališka predstava „Cvrček“, ki bi se imela vršiti 8. t. m. pri Sv. Rupertu v Slov. gor., se je preložila radi priprave na nedeljo, dne 9. t. m. Začetek ob 4. uri popoldn, trajala bo nad 2 uri. Uloge so v najboljših rokah. Na obilno udeležbo vabijo najvljudnejše diletanti.

— **Ponarejen 20 vinarški denar** kroži po Mariboru. Falzifikati so iz svinca in dobro ponarejeni.

— **Iz Slovenjgrada.** (Politično zborovanje). Že zadnjič se je napravila zmešnjava s tem, da se je v nekih časopisih poročalo o političnem zborovanju, ki bi se naj bilo vršilo na „Narodnem domu“ v Slovenjgradu, če ravno o zborovanju merodajni krogi v Slovenjgradu niso vedeli ničesar. Zdaj beremo o političnem zborovanju, ki se bode tokrat vršilo baje v Smartnem pri Slovenjgradu. Če so dopisniki „Slovenskega Gospodarja“ in „Freie Stimmen“ poročali že o političnem zborovanju, tedaj naj bode o stvari tudi Slovenjgrader poučen! Zborovanje z uspehom ne more biti drugje, kakor v središču našega okraja v Slovenjgradu.

Kranjsko.

— **Ljubljanska nemščina.** Po mestnih vogalih so bili te dni nalepljeni lepaki s tole vsebino: „In Samstag September I und II In Gasthaus bei kleblat Florianstrase 24 Wird krenzhen ser Guthe Pedienung Beging um 6 ur nahmitag und Bies da fru eintritt frau.“ Da se dobijo med našimi obrtniki še tako neumni ljudje, da pišejo rajše tako nemščino, nego pravilno slovenščino je v resnici žalostno!

— **Premestitve in imenovanja pri južni železnici.** Premesčen je

g. Fran Vidic, postajenačelnik v Borovnici v isti lastnosti v Logatec. Imenovan je g. Ivan Arhar, dosedaj železniški pristav na Dunaju, postajenačelnikom v Sežani in g. Josip Gosliša, dosedaj pristav v Nabrežini, postajenačelnikom v Borovnici.

— **Izkaz društvene posredovalne slovenskega trgovskega društva „Irkur“.** V službo se sprejmejo: 1 knjigovodja, 1 kontoarist, 7 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 4 pomočniki mešane in železninske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki galanterijske stroke, 2 kontoristinj, 5 učencev. — Službe iščejo: 1 knjigovodja, 3 kontoristi, 15 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika mešane in železninske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 3 prodajalke, 7 kontoristinj.

— **Vrhnjska železnica izdaja samo nemške vozne listke.** Za ta škandal je odgovoren upravni odbor vrhnjske železnice, v katerem sede samo Slovenci, ali pa imajo Slovenci pretežno večino. Misi torej niti niti ne priznavamo jezičlovne ravnopravnosti, čemu torej zabavljanje na Nemce in vlado?

— **Blejsko jezero in blejski grad** sta na prodaj za 2 milijona kron. Bode li kranjska dežela ta biser slovenske zemlje kupila? Pred kakimi desetimi leti bi ga bila imela mnogo ceneje, pa ga ni hotela; zato ga je Muhr kupil za 60.000 forintov, če se ne motimo; danes zahteva zato 2 milijona kron. Žid je pač znal o pravem času kupiti, nato bo imel lep dobiček, dežela bo pa morala svojo nekdanjo zamudo drago plačati, če bo hotela rešiti nado ta pokrajinski biser.

Koroško.

— O „veri in politiki“ bi bil hotel govoriti dr. Šušteršič na katoliškem shodu v Ljubljani; tako je stalo v programu, toda v resnici je bilo to vse kaj drugega. O volilni reformi in o koroških je govoril dr. Šušteršič tako-le:

Vem, da ta reforma ne prinese ničesar, kar bi slovensko ljudstvo imelo pravičeno terjati, vem, da je v njej marsikaj pomanjkljivega, vem, in bolje, kot vsak drugi, — koliko napora je bilo treba, da volilna reforma ni še veliko prej izpadla za pokrajinske Slovence; a ker v nekih pokrajinah ravno mene napadajo, zato v tem slovesnem trenutku rečem, da, kar se tiče mojega dela tovarišev, z jasnim čelom stojimo ne pred sodbo **političnih strok**, ki so potrebni še ponka in smertje morebiti tudi še očetove **palice**, temveč pred sodbo zgodovine, ki bo enkrat priznala, da pomenja ravno ta volilna reforma vključ vsem njenim hibam uprav velikanski napredek slovenskega naroda.

Ali so ljudje, o katerih sv. Pavel pravi, da do njih resnica nikdar ne pride, in katere, kakor nepremagljiv magnet, vleče zmota in laž. Njim ne moremo drugače pomagati kakor s tem, da jih vklepamo v svojo molitev. „Mir“ mu na to odgovarja pa tako:

Na ljubeznivosti gosp. govornika in katoliškem shodu imamo za danes le pr besedi!

Govor, ki ga čitamo v „Slovenca“, mi je še le prav prepričal, kako dobro je bilo, da Korošci niso šli v Ljubljano. In če bo gospod načelnik S. I. S. še večkrat nastopal tako kot govornik, naj bo prepričan, da Korošci sploh v Ljubljano več ne bo. S svojo palico naj načelnik S. I. S. dresuje svojega psička, da jo obeta Korošcem — je več kot neslana šala. Čudimo se, da

se je katoliški shod — tako žalostno pričel! In ni se mogel drugače pričeti, ker isti človek nima dvoje src, nima dvoje glav. Strast v srcu mu goreča danes, gorela mu bo tudi jutri.

— **Za narodno in gospodinjstvo šolo v Št. Jakobu v Rožu** je nabranih do sedaj 706 K 24 vin. Rodoljub! spominjajte se Korošcev in njih kulturnih potreb ter je denarno podpirajte!

Svetovne vesti.

— **Vsesokolski zlet v Zagrebu** se je sijajno obnesel. Kraljevi Zagreb je bil slavnostno okrašen, prebivalstvo je pa v ljubeznivosti, gostoljubnosti in navdušenosti samo sebe prekosilo. Sprovod se je pomikal skozi glavne ulice; udeležilo se ga je nad 4000 sokolov v kroju. K prostim vajam je nastopilo oko 1100 telovadcev, na orodjih jih je telovadilo okolo 600. Zastopana so bil vsa hrvatska društva iz trojedine kraljevine, premnogo bratskih društev iz Srbije, Bolgarije, Črnogore in slovenskih dežel. Čehov je bilo 1200, Poljakov 400, pa tudi Slovaki in Rusini so bili zastopani tako, da imenujemo to slavnost po vsej pravici najimpozantnejšo slavnost vseh slovanskih telovadnih društev, kar se jih je še do danes slavilo.

Pri javni telovadbi je bilo občinstva po tribinah in na vežbališču sploh do 15.000. Število tujcev se ceni v Zagrebu na 20.000. — Natančnejše poročilo prinesemo prihodnjč.

— **Kongres balkanskega dijaštra v Sofiji**, ki je trajal tri dni, se je udeležilo 74 Hrvatov, 3 Hrvatice, 43 Srbov in 13 Srbkinj ter 4 Slovenci. Rumuni in Grki se niso udeležili, če prav so bili obljubili. Na kongresu se je razpravljalo vprašanje o „konfederaciji balkanskih držav“. O tem vprašanju je referiral Bolgar Harazinov. Govornik je povdarjal, da če hočemo zjediniti balkanske države, moramo pred vsem skrbeti za to, da si vstvarimo svojo trgovino in svojo industrijo ter se tako gospodarski osvobodimo od Avstrije in Nemčije. To velja za vse balkanske narode, kakor tudi za Hrvate in Slovence. Govornikova izvajanja so bila sprejeta z burnim odobravanjem. Mi smo pa veseli, da je naša jugoslovanska mladina krenila na pot, katera edina vodi do prave svobode.

— **Hrvaška deželna vlada** je razveljavila sklep zagrebškega občinskega sveta, naj bi se poslala cesarju brzojavka s prošnjo za priklopljenje Bosne in Hercegovine Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji. Ta sklep so storili Starčevići iz golega sovraštva do vlade.

— **Svarilo izseljencem.** Parobrodna družba „Zino“ razpošilja po svojem pooblaščenca A. Gergoletu v Chissi (Švica) prospekte, v katerih vspodbuja delavstvo, da bi se izselilo v S. Paulo v Braziliji, kateremu se slikajo zelo ugodne razmere in „dober zaslužek“. Obetajo jim celo brezplačno vožnjo po suhem in po morju. Ker so pa razmere za delavstvo v Braziliji v resnici zelo neugodne in se niti toliko ne prisluzi, da bi se zamogel vrniti v domovino, se vsakogar svari, naj ne hodi v Brazilijo.

— **Slovenski trgovci in obrtniki na Dunaju.** Na Dunaju so 4 slovenske čevljarnice, 4 slovenske gostilnice, 3 slovenske trgovine z mešanim blagom, 1 slovenska trafik, 1 slovenska prodajalnica klobukov in slamnikov. Tudi je nekaj slovenskih brivnic.

— **Kemična industrija na Nemškem** je neizmerno razvita ter prinaša nemškemu narodu ogromno bogastvo. Izdelki kemične industrije na Nem-

škem se cenijo na 1 milijardo 600 milijonov mark na leto. Izvoz kemičnih produktov donša 700 milijonov. Kemiških tovarov je 9000, v katerih dela 200.000 delavcev, ki zaslužijo na leto 260 milijonov mezde. Kemična industrija je navstala še le pred 30 leti in se je v tej kratki dobi tako nečuvno razvila. Te številke jasno kažejo, kaj premore znanje in podjetnost!

— **Lopovstvo.** Ponoči so pri novi železnici blizu Hudejužne dosedaj neznan lopov odtrgal polovico železniskega tira in s tem hoteli provzročiti, kadar bi dospel tja vlak, veliko železniško nesrečo. K sreči je pa to železniško osobje še pravočasno opazilo in potem preprečilo, da se ni prigodila katastrofa.

— **Sv. Birokracij.** Na javni tabli na berlinski glavni pošti je med najdenimi rečmi zapisan tudi — meden pokrovček od kmetske pipe. Spodaj je opazka: Ako se lastnik ne zglaši v postavnem roku, se bo pokrovček prodal na javni dražbi, izkupiček pa zapade erarju. Naj mu tekne!

— **Zgorelo je vseučiliško poslopje** v Grönningenu. Uničene so bogate zbirke. Del arhiva in slik so rešili. Vseučilišče v Grönningenu so ustanovili 1614, poslopje so pa zgradili leta 1850.

— **Novo vseučiliško poslopje** zgrade v Inomostu. Z Dunaja je že došel višji stavbeni svetnik pl. Rezori, ki je izdelal načrte tudi za vseučiliško poslopje v Gradcu.

— **Letošnja jesen** bo baje solčna, in kar je glavno, deževalo baje ne bo mnogo. Zato bo, ako se prerokovanje uresniči, tudi sadje lepo in bogato in istotako grozdje.

Gospodarstvo.

Uradno poročilo o stanju hmeljskih nasadov.

Na Gornjem Avstrijskem kaže zadnji hmelj vsled ugodnega vremena — bolje. Zgodnji hmelj so že začeli obirati; letina bo srednja. Cene so od 140 do 160 K za 50 kg. Na Srednjem Štajerskem obirajo zgodnji hmelj; letina je na skozi zelo slabotna. Za najbolji hmelj so plačevali po 4 K za kilo. Na Na Spodnjem Štajerskem se je začelo obiranje zgodnjega hmelja že 16. avgusta. Letina bode glede množine, slabša nego lani, glede finosti in množina lupolina, pa boljša nego lani. Kupci ponujajo po 120 K za 50 kg, producenti pa še niso sprejeli te cene. V Žatcu (Saaz) na Češkem so padovine (rose in dež) nasadom precej pomagale in nadjati se je srednje letine. Število nasadov, ki ne bodo vrgli nikakega dohodka je vendarle jako veliko. Pridelek pač ne bo presegel 60000 colnih centov per 50 kg — produkt bode pa brez prigovora izvrsten. V Rakoniškem okraju se je stanje vsled ugodnega vremena tik pred trgatvijo zboljšalo. Obira se povsod, pridelek bo jako dobre vrste; dohodek bo presegal pričakovanje. Cene se zibljejo od 200 do 230 K za 50 kg. Kupcev je dovolj, toda kupčije se še ni sklenilo nobene. Na Anshavskem (Anschauer Rotland) bode zadnji hmelj več vrgel nego zgodnji. Obiranje je začelo; pridelek bo skupno do 15.000 colnih centov t. j. ako ena šestinka normalne letine. Kakor se čuje so bile sklenjene posamične kupčije za ceno 170 do 180 K za 50 kg. Na Moravskem so začeli obirati zgodnji hmelj; pridelek bo izvrstne kvalitete. Zadnji hmelj tudi lepo uspeva. Ves pridelek cenio na 9000 colnih centov. Pri kupčijah so ponujali cene od 140 do 160 K za 50 kg.

Listnica uredništva.

Vransko. Stvar bi se naj porabila za pristožbo na pristojno mesto!

Izjava.

Gospodom okrog „Slovenca“ je katoliški shod popolnoma osmislil možgane, da niti najpriprostejšega stavka več ne razumejo. Jaz sem v svoji izjavi v petek zapisal, da ostanem pač v Celju. **a ne pri „Domovini“.** Torej je „Slovenec“ zopet enkrat po nepotrebnem razburil živce „celjskim gospodom“. Tudi svojega „greha“ si naj „človekoljubni“ „Slovenec“ ne jemlje preveč k srcu; saj poleg drugih lumparij ta „greh“ naravnost izgine.

Vekoslav Spindler.

Prodajalka, izurjena v galanterijski strokin okreten ter bister . . . **učenec,** se sprejmeta pri P. KOSTIČU v Celju. 152-39

Ženitna ponudba!

Oženiti se želim z dekletom ali vdovo resnobnih let, ki ima posestvo (tako s trgovino ima prednost) ali za to primerno premoženje. Star sem 40 let, samec, in državen penzionist! Resne, (472) ne brezimne ponudbe na **UPRAVNIŠTVO „DOMOVINE“.**

Učiteljska služba

Na dvorazredni ljudski šoli pri **Sv. Duhu na Ostrem vrhu** okraj **Arvež**, je razpisana učiteljska služba. Šola je v 2. plačilnem razredu. Učitelj ima na razpolago dve sobi, kuhinjo, klet in mali vrt. Ena soba je meblirvana. Prošnja se mora vložiti do 15. septembra t. l.

Krajni šolski svet Sv. Duh na Ostrem vrhu, **Jakob Vališer**, načelnik. (470) 3—1

Pisarja

sprejme **notar Dečiček v Celju.** (474) 3—1

Najemna hiša

z 12 strankami z bruto-dohodki letnih **1062 K**, 3 minute od ene najvažnejših postaj na južni železnici, je radi smrti ceno naprodaj. V kraju samem (457) je tovarna. Pojasnila daje **„UPRAVNIŠTVO DOMOVINE“.**

Prostovoljna prodaja.

Naprodaj je zaradi preselitve velika **hiša na Jesenicah.** Hiša stoji zraven novega kolodvora. Pri hiši je hlev, vodnjak in dva vrta za zelenjavo in tudi vse občinske pravice. V hiši se izvršujete zdaj dve obrti in sicer izvrstno uspevajoča moderno opravljena pekarna in prodaja delikates. Natančne pogoje pove **dr. J. VILFAN, odvetnik v Radovljici.** (468) 3—2

Sprejemem takoj

2 pomočnika in 2 učenca

za trgovino mešanega blaga. Prednost imajo pomočniki kateri so popolnoma zmožni železne stroke, tanti pa kateri so dovršili kakšen gimnazijski razred.

J. Krašovic, Jesenice Gorenjsko.

(473) 2-1

Čudo sveta!

50 komadov za samo gl. 2-50.

1 eleg. večkratno pat. remontoir-žepna ura s pisano garancijo tovarne za točnost, 1 fina zlato-double verižica, 1 prstana iz amerik, zlato-double s ponar. briljanti (za gospoda ali damo), 2 zlato-double mansetna gumba (ostaneta vedno nova), 3 krasni naprski gumbi (chemi-setta, 3 pat. gumbi za ovratnike, 1 eleg. žepni nož, 1 eleg. svilen ovratnica, svetla ali temna, 1 lepa igla za ovratnico s Simili-briljantom (dobljirana), 1 lepa davska broša (zadnja novost), 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 lepa denarnica, 1 par bodonov z amerik. briljanti, 1 fino pisalno orodje iz niklja 1 pat. vremenski barometer, 1 garnitura 20 komadov različnih pravih inozemskih znamk, 1 eleg. odrezalec za smodke (nikelj), 1 pat. držaj za ovratnico, 1 album najlepših slik sveta. Vse skupaj z elegantno uro, ki je sama 2krat toliko vredna, samo gl. 2-50. Proti predplačilu ali povzetju se dobi pri osrednjem depotu za pat. ure in dragotnine.

S. URBACH, Krakov šte. 74.

N.B. Pri nakupu 2 paketov se pridene 1 prima angleška britev brezplačno. Ne ugajajoče se zamenja ali vrne se denar. Riziko izključen. 1-1

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, tasta in strica, gospoda

Franc Arnšek-a

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. — Posebno se najtoplejšje zahvaljujemo prečastiti duhovščini videmski in rajhenburški, preč. gg. oo. kapucinom, čast. gg. pevcem za ginljivo petje, slav. požarni brambi videmski in rajhenburški, gg. orožnikom iz Krškega in Rajhenburga, vsem p. n. gg. darovateljem krasnih vencev ter vsem ostalim p. n. gospem in gospodom spremljevalcem od blizu in daleč dragega nam pokojnika k njega zadnjemu počitku.

VIDEM, 30. avgusta 1906.

(471)

Žalujoča rodbina Arnšek.

Prevzetje trgovine!

Usojam si naznaniti p. n. občinstvu v Celju in okolici da sem kupil od **Antona Topolaka**

Trgovino s špecerijskim in materialnim blagom in mastmi, moko, žganjem in deželnimi pridelki.

Ljubljanska cesta 2.

Usojam si tudi pripomniti, da sem založil svojo trgovino s **popolnoma svežim blagom**. Prizadeval si bodem tudi v vsakem obziru zadovoljiti svoje p. n. odjemalce.

Da se obračate nanj z mnogobrojnimi naročili prosi

Ignac Lorber

(469) 1

Ljubljanska cesta 2.

Otvoritev trgovine.

Usojam si slavnemu občinstvu v Radomirju in okolici vljudno naznaniti, da otvorim

trgovino z mešanim blagom

Filačevi hiši.

Prizadeval si bodem vedno s svežim blagom po nizkih cenah cenjenim odjemalcem postreči in zagotavljam vsakega, kdor bude enkrat pri meni kupil, da mi ostane zvest odjemalec.

Na konkurenčno reklamo iz Ljubnega odgovarjam toliko, da bodem jaz po moči po ravno takih cenah prodajal.

Prosim drage svoje rojake, da me mnogobrojno obiskujejo in se priporočam z odličnim spoštovanjem

Jakob Sem

bivši poslovodja podružnice Norb. Zanier & sin v Letušu.

Sv. Frančišek-Radomirje, dne 29. avgusta 1906.

(465) 2-2

FRANC KAISER

posestnik vinogradov in veletržec z vinom

priporoča svojo bogato vinsko zalogo, prav tako vse vrste štajerskih vin in še posebno Cviček (Schiller). Priporoča tudi svoja žganja: tropinovec, brinjevec, slivovko, katera vse sam žge, najfinejše likerje, rozolje itd.

Uzorci in ceniki so na zahtevanje gratis in franko na razpolaganje.